

De kracht van het centrum

De kans dat een partij volledig identiek verloopt is statistisch gezien verwaarloosbaar. Elke dampartij is derhalve uniek.

Zeer zelden komen stellingen via compleet andere wegen op het bord. Wat vaker voorkomt is dat posities sterk op elkaar lijken. Enige kennis van winst- of remise-plannen in dergelijke situaties is dan mooi meegenomen. Daarom dit keer een mini-studie van late middenspelstanden waarin één van beide spelers zijn tegenstander naar de rand gedrongen heeft. **Diagram 1** is uit een partij tussen Harm Wiersma (met wit) en Anatoli Gantwarg uit de barrage om de wereldtitel van 1979. Het spelverloop luidde: 49. 18-23 50.38-33 13-18 51.50-44 12-17 52.33-28 17-21 53.28x19 18-22 54.27x18 21-27 55.32x21 16x27 en er werd remise overeengekomen. Te vroeg zo bleek later want wit heeft nog een verrassende winst in petto. Na 18-12! (27-31) 12-08!! (31x42) 08-02! staat zwart verloren. Dam halen is immers verhinderd, terwijl 34-30 dreigt. Er rest zwart dan ook niets anders dan te offeren via (35-40) 34x45! (26-31) [na (42-47) speelt

wit eerst 19-14 en plaatst vervolgens de dam op de middenlijn met winst] 19-14 (42-48) 02-24! [niet 02-19 wegens (48-25)! 14-10 (25-14)=] en zwart heeft geen remiseplan meer. Na (31-37) 24-47 wint wit eenvoudig. In de diagramstand kan zwart overigens makkelijk remise maken door 49. ... 13-19! te spelen. Na 38-33 (12-17)! Heeft wit dan bij het betreden van veld achtentwintig altijd met het offer (19-23)! 28x19 (17-22) te kampen. In het

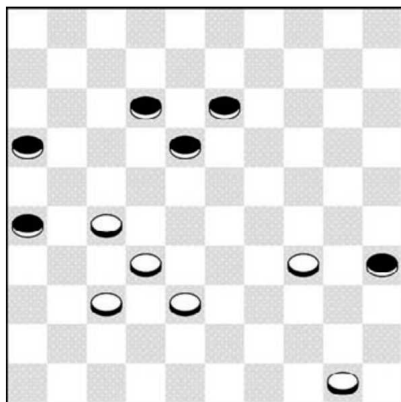

Diagram 1

tweede diagram heeft zwart niet alleen het centrum stevig in bezit, ook de voorpost op veld vierentwintig oogt beresterk. Het lijkt dan ook alsof winst kinderspel is maar dat valt vies tegen. De enige manier om te winnen luidt 1. 38-33 14-19 2. 24-20 19-24! 3. 20x29 13-19 4. 28-22 19-23 5. 22x13 23x34 6. 13-09! 34-40 7. 09-04 40-44 8. 33-28! [verhindert (44-49) door 27-22] 44-50 9. 27-22 50-45 [(21-27) 22x31 (50x36) 32-27+] 10. 22-17 21x12 11. 28-23 uit. Ook in **diagram 3** is wit heer en meester in het centrum. Spuurwerk in Turbodambase toont dat de stand van diagram drie is in nog minstens vier partijen is voorgekomen. Met enig chauvenisme volgen we natuurlijk eerst de verrichtingen van

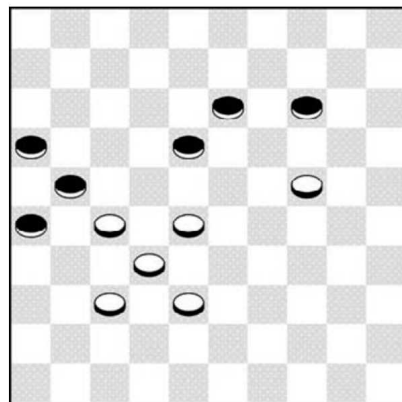

Diagram 2

een van de sterkste Limburgse dammers ooit, Ferdi Okrogelnik. De partij is afkomstig uit het Europees kampioenschap van 1968. Slachtoffer van de met wit spelende Okrogelnik is de Fransman Verse. Het spelverloop: 60. 16-21 61.27x16 18-22 62.28-23 22-28 63.32-27 28x19 64.27-21 09-13 65.21x12 13-18 66.12x23 19x28 67.16-11 28-32 68.37x28 26-31 69.11-07 31-37 70.07-02 37-42 71.28-22 14-20 72.02-24 Foutloos gespeeld door Okrogelnik. In de diagramstand staat zwart echter niet verloren. Uiterst moeizaam remise geeft (17-21) waarna wit alleen nog winstkansen heeft door 29-24! te spelen, men zie: (18-22) [na (09-13) 35-30 (14-19) 24-20 is zwart kansloos] 28x17

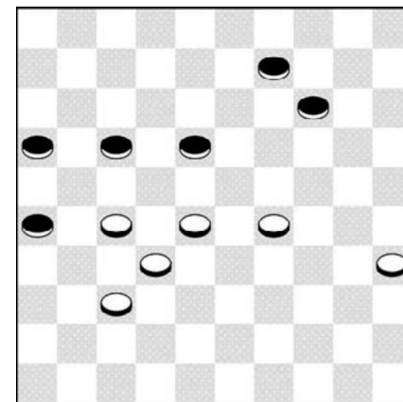

Diagram 3

(21x12) 32-28 en nu A) (12-18) 35-30 (09-13) 30-25 (14-19) 28-23! (18x20) 25x23 met drievoudige oppositie. B) (12-17) 35-30 (09-13) 28-23! (16-21) [zwart heeft niet beter] 27x16 (17-22) 16-11 [ook 23-18 wint] (22-27) 11-06 en zwart moet nog meer materiaal inleveren en verliest kansloos. Toch beschikt zwart over een klein remisegaatje C) (09-13)!! 28-22! [28-23 (13-18)! is remise] En nu de opsplitsing 1) (12-18)? 22-17! (18-23) 17-12 (23-28) 12-07 (28-33) 27-22!! (33-39) 07-01! [dreigt met 22-18 en 24-19 of, indien wit naar veld vierenvertig loopt, 24-20 en 35-30+] Zwart moet offeren: (13-19) 24x13 (39-44) 22-17! uit. Tot slot de variant waarin zwart een remise uitweg vindt in dit labyrint vol slangen en kuilen 2) (12-17)! 22x11 (16x07) 27-22 (07-11)!! 35-30 (11-16) 22-17 (16-21) 17-11 (21-27) 11-07 (13-19)! [(27-31)? 24-20! et cetera +] 24x13 (27-31) 37-32 (31-36) en wit kan niet meer winnen.